

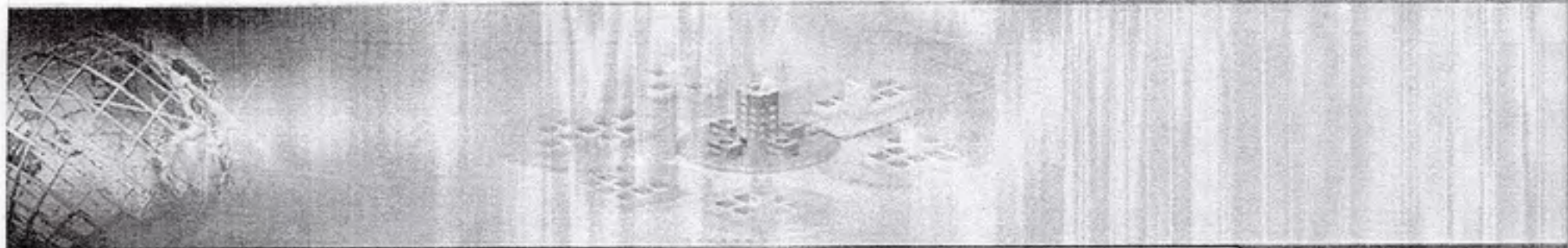
نگرشی بر نقش خوشه‌های صنعتی در بهبود محیط کسب و کار

انجمن صنایع همگن نساجی استان البرز

دبیرخانه انجمن

آبان ۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خوشه‌های صنعتی

رویکردی نوین در توسعه صنعتی

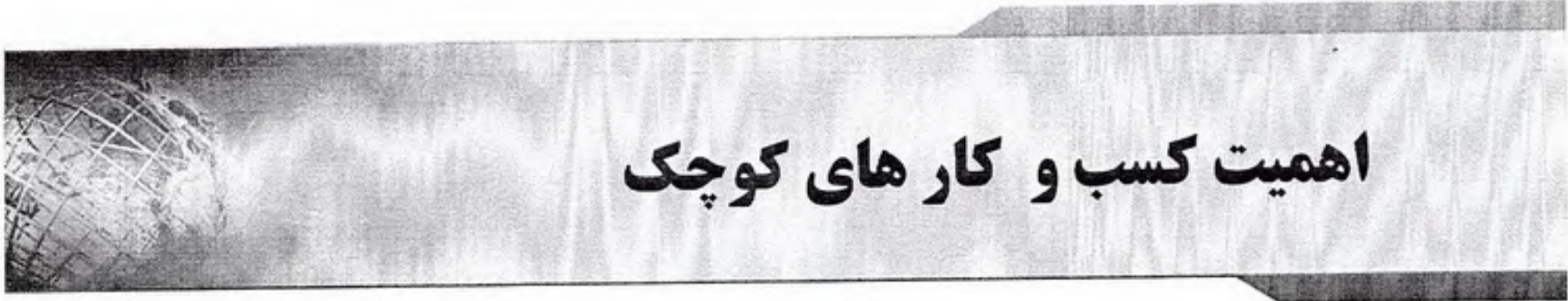
تعریف خوشه

- خوشه مجموعه ای از بنگاههای کسب و کار است که در ناحیه یا حوزه جغرافیایی تمرکز یافته و با تهدیدها و فرصت های مشترکی مواجهند.
- این بنگاهها، مجموعه ای از محصولات مرتبط یا مکمل تولید می کنند و می فروشند .
- چنین تمرکزی باعث ایجاد کسب و کار مرتبط و پیدایش خدمات تخصصی در زمینه های فنی ، مدیریتی و مالی می گردد.
- انگیزه ایجاد خوشه صرفه های بیرونی ، رقابت و کارایی جمعی است

تعریف سازمان توسعه صنعتی ملل متحد از خوشه

خوشه به تجمعی از واحدهای همگن کسب و کار گفته می شود که بصورت بخشی و جغرافیایی تمرکز یافته، در بستر ارتباط و تکمیل فعالیتهای همدیگر به تولید و عرضه تعدادی کالا و خدمات می پردازند و ضمن هم افزایی فعالیتهای خود با چالشها و فرصتهای مشترک مواجه هستند .

اهمیت کسب و کار های کوچک

بیش از ۹۶ درصد از بنگاههای کسب و کار در ایران جزء بنگاههای کوچک می باشند

از منظر منطق اقتصادی و اشتغالزایی ، توسعه بنگاههای کوچک بهترین راه

توسعه اشتغال می باشند زیرا در شرایطی که منابع اقتصادی محدود می باشد ،

سرمایه گذاری در صنایع کوچک منجر به اشتغال بیشتری خواهد شد .

مزیت های خوشه سازی

- ۱) خوشه سازی بسیج منابع مالی و انسانی را تسهیل می کند .
  - ۲) در خوشه سازی سرمایه گذاری به مراحل کوچک و با ریسک پایین تقسیم می شود .
  - ۳) خوشه سازی بستری برای صعود و بالندگی شرکت های کوچک فراهم می آورد .
  - ۴) شرکت ها در خوشه سازی ، امکان انباشت سرمایه و مهارت را برای یکدیگر اغلب ناخواسته و گاهی آگاهانه بوجود می آورد .
- افزایش قدرت رقابت پذیری در بازارهای جهانی و توان صادراتی را بوجود می آورند.

مزیت های خوشه سازی

هر خوشه به اعضاء خود این امکان را می دهد

که بدون از دست دادن انعطاف پذیری

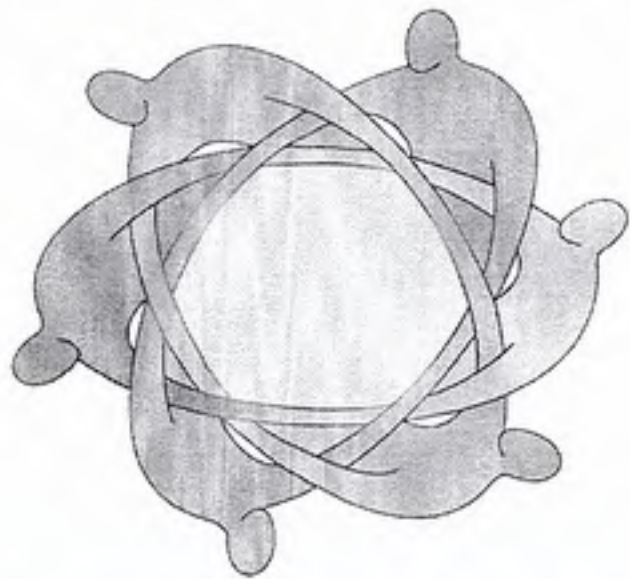
خود به نحوی عمل کند که گویی از مقیاس بزرگتری

بر خوردار است و به شرکتهای دیگر پیوسته است .

کارایی جمعی

مهمترین ویژگی خوشه

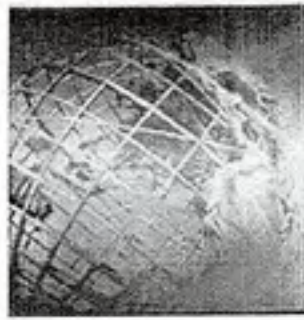

مزیت رقابتی حاصل از صرفه های بیرونی و اقدام مشترک

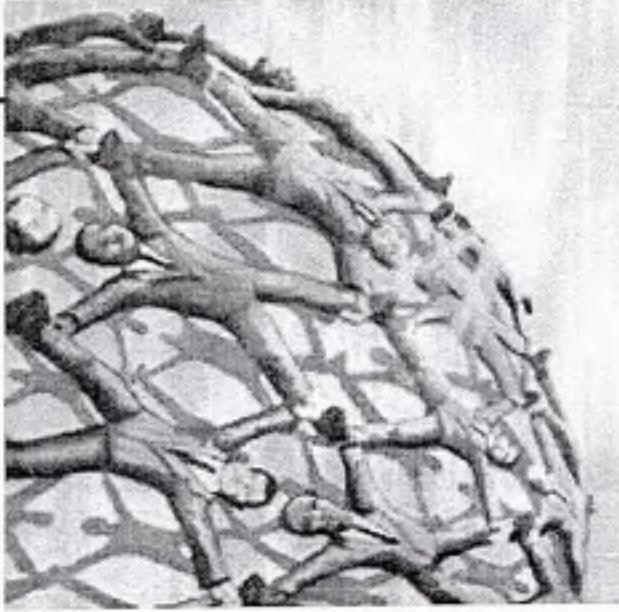
شرایط لازم برای ایجاد کارایی جمعی

- ۱) شکل گیری پیوندهای پیشین و پسین بین شرکت های درون خوشه .
- ۲) تبادل قوی اطلاعات بین شرکت ها ، نهادها و افراد درون خوشه ها که محیطی خلاق بوجود می آورد .
- ۳) وجود شبکه و پیوندهای تجاری کارآمد با بازارهای بزرگ و دوردست .
- ۴) وجود زیرساخت های متنوع نهادی که پشتیبان فعالیت های خاص در خوشه ها هستند .
- ۵) شکل گیری هویت اجتماعی - فرهنگی که دربر دارنده ارزش های مشترک است و قرار گرفتن نقش آفرینان محلی در محیط محلی که اعتماد متقابل را تسهیل می کند .
- ۶) وجود تحریم های مؤثر علیه واحدهایی که به توافقات جمعی واقعی نمی نهند .

خوشه بدون خواست درونی نسبت به همکاری و کارایی جمعی محقق نمی شود

مراحل اصلی توسعه خوشه

✓ انتخاب خوشه

✓ مطالعه شناختی

✓ اعتماد آفرینی و حساس سازی

✓ تدوین برنامه های عمل مطابق با استراتژی توسعه خوشه

✓ پیاده سازی برنامه های عمل

✓ نظارت و ارزیابی

اهداف مطالعه شناختی

- ✓ درک محیط اجتماعی - اقتصادی خوشه
- ✓ تعیین مؤثرترین نقاط برای مداخله و تعیین استراتژی‌های توسعه خوشه
- ✓ ارائه خط مبنایی برای نظارت و ارزیابی های آتی
- ✓ ایجاد اعتماد اولیه در میان ذینفعان

ابعاد مطالعات شناختی

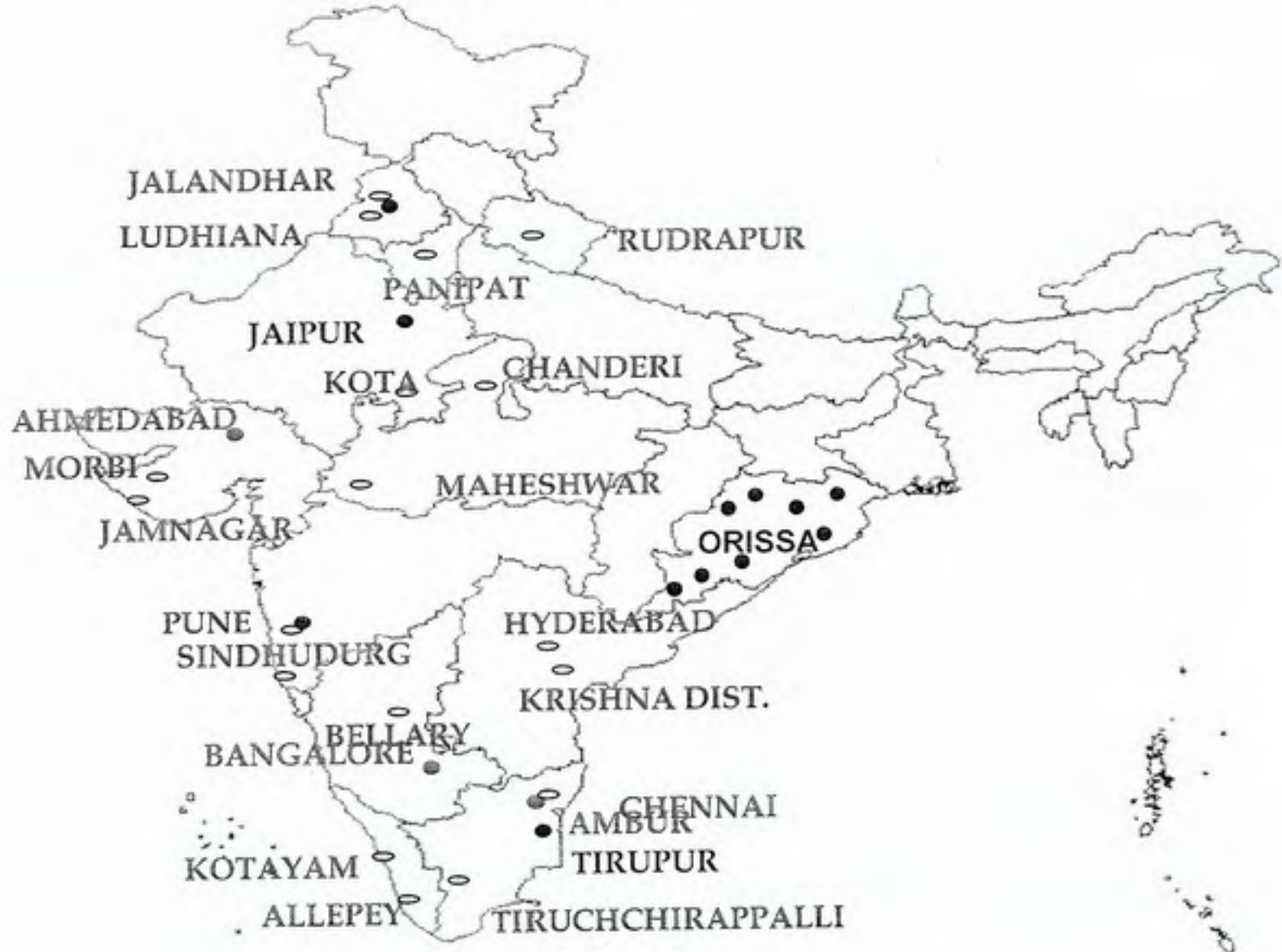
- (1) گردآوری اطلاعات، بررسی و مطالعه زمینه ها و سابقه تاریخی خوشه
- (2) شناخت عوامل محیطی مؤثر بر خوشه (فرصت ها، تهدیدها)
- (3) مطالعه وضعیت درونی خوشه و تعریف نقاط قوت و ضعف
- (4) مطالعه مسائل استراتژیک و تعریف گزینه های استراتژیک
- (5) تدوین استراتژی در سطح رشته فعالیت
- (6) تعریف زنجیره ارزش (Value Chain)، شبکه ها (Networks) و نقشه خوشه (Cluster Map) در وضعیت موجود
- (7) بررسی ساختاری و کارگرد خوشه در وضعیت های موجود و مطلوب و تشخیص تفاوت ها و تبیین فاصله های موجود
- (8) ارائه نقشه خوشه (Cluster Map) در وضعیت مطلوب
- (9) ارائه راهکارهای ساختاری و کارکردی جهت حصول به وضعیت مطلوب در خوشه
- (10) ارائه استراتژی های پیشنهادی برای خوشه

I DISTRETTI INDUSTRIALI IN ITALIA
INDUSTRIAL DISTRICTS

**برخی از
 مشهورترین
 خوشه‌های ایتالیا**

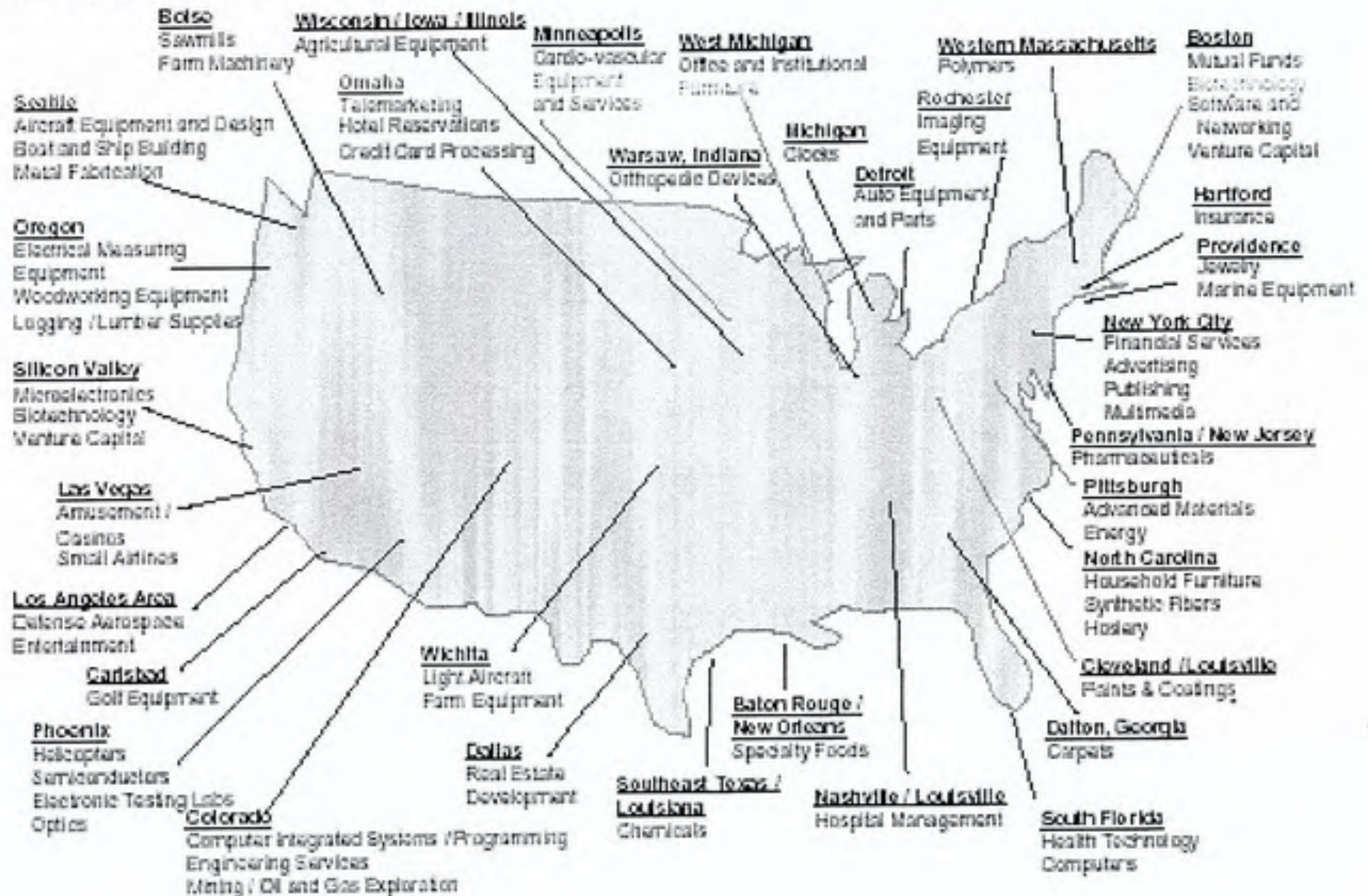
نقشه پراکندگی خوشه های صنعتی در هندوستان

آمریکا

Main clusters in US

با وجود جهانی شدن

بیشترین فرصتها در دستان ماست ...

پایان